

Tid Torsdagen den 16 december 2021 kl. 16.00 – 16.40
Plats Stora Kollegiesalen, Stadshuset
Justering Tisdagen den 21 december 2021 §§ 1-12, 14, 15, 17-19,
21, 22, 24-26

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 16 december 2021, §§ 13, 16, 20, 23, 27,
28, 29, 30

Daniel Helldén

Rikard Warlenius

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Daniel Helldén (MP), ordföranden
Rikard Warlenius (V), vice ordföranden

Ulla Hamilton (M)
Jan Tigerström (M)
Eva Ekmehag (M)
Åsa Nilsson Söderström (L)
Johan Fälldin (C)
Mikael Valier (KD)
Jan Valeskog (S)
Peter Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Bengt Ohlsson (S) för Inger Edvardsson (S)
Emil Stensson (S) för Emmelie Renlund (S)
Joel Höglund (V) för Marlene Karlén (V)

Ersättare:

Tomas Tetzell (M)
Bo Lindner (M)
Linnéa Sandström Lange (L)
Camilla Kylanfelt (MP)
Svante Linusson (C)
Inge Pihlström (SD)

Tjänstemän:

Tf. förvaltningschefen Philip Hall, Ulrika Falk, Åse Geschwind, Peter Granström, Anna Green, Mattias Lundberg, Elisabet Munters, Bengt Stenberg och personalföreträdarna Luis Lopez §§ 1-16 samt borgarrädssekreteraren Thomas Karlsson.

§ 29**Mobilitetssystem. Vidare hantering av ansökningar om polistillstånd enligt ordningslagen för uthyrning av friflytande enpersonsfordon på offentlig plats**

Dnr T2021-03322

Beslut

Trafiknämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Daniel Helldén (M), Ulla Hamilton m.fl. (M), Åsa Nilsson-Söderström (L), Johan Fälldin (C) och Mikael Valier (KD):

- 1 Trafiknämnden godkänner att kontoret tillämpar de kriterier som redovisas i detta tjänsteutlåtande, som en del i kontorets bedömning av remisser om polistillstånd enligt ordningslagen för ianspråktagande av offentlig plats för uthyrning av friflytande enpersonsfordon på offentlig plats. Kriterierna gäller fram till dess att en koncessionsupphandling vinner laga kraft och avtalsperioden påbörjas.
- 2 Trafiknämnden godkänner att kontoret vid upplåtelser av ytor på offentlig plats för utplacering av ett bestämt antal friflytande enpersonsfordon per tillstånd, i syfte att uppnå god framkomlighet och säkerhet för alla trafikantgrupper, begränsar upplåtelseerna till ett maximalt antal fordon om totalt 12 000 per tillståndsperiod.
- 3 Trafiknämnden godkänner att kontoret tillstyrker remisser om polistillstånd för att bedriva uthyrning av friflytande enpersonsfordon på offentlig plats, för samtliga verksamhetsutövare som ansökte om polistillstånd för detta ändamål innan 2021-10-31. De bolag som inte efterlever kriterierna i tillräcklig utsträckning 2022-01-01 till 2022-06-30 kommer inte att få förnyat tillstånd.
- 4 Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att utreda en koncessionsupphandling gällande friflytande enpersonsfordon, med målsättning att trafiknämnden ska fatta beslut om att utlysa en upphandling senast i juni 2022.
- 5 Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att möjliggöra en organiserad parkering av friflytande enpersonsfordon genom att anlägga 100 uppmålade parkeringsplatser. Kontoret ska testa att anlägga minst 20 av dessa parkeringsplatser inom 10-metersgränsen mot korsningar. Kontoret ska även möjliggöra fortsatt utplacering av ställ för friflytande enpersonsfordon.

- 6 Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att återkomma till nämnden om de gör bedömningen att tillståndsprocessen för friflytande enpersonsfordon som inte är elsparkcyklar behöver hanteras separat.
- 7 Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.
- 8 Trafiknämnden anför därutöver följande:

Stockholms stad ska vara en trygg och tillgänglig stad för alla. Elsparkcyklarna har ökat kraftigt i omfattning och innebär enklare och smidigare möjligheter för användarna att förflytta sig. Samtidigt har parkeringen av fordonen inneburit ett allt större problem med hindrande och trafikfarligt parkerade elsparkcyklar, och på vissa platser har det skett en stor belamring av det offentliga rummet.

Trafiknämnden ska arbeta med mobilitetstjänster utifrån ett tydligt fokus på tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet. Att kräva tillstånd enligt ordningslagen och därmed ge staden möjligheter att villkora tillstånden är ett viktigt och efterlängt beslut. Det centrala i och med kommunfullmäktiges beslut är att staden ska kunna reglera antalet elsparkcyklar som bedöms kunna hanteras på stadens gator och samtidigt villkora att dessa står uppställda utan att påverka framkomlighet eller trafiksäkerhet. För att ge likvärdiga förutsättningar tilldelas samtliga bolag elsparkcyklar i samband med att de nya ordningsföreskrifterna börjar gälla. Elsparkcyklarna ska fördelas jämnt mellan alla sökande bolag under den första tillståndsperioden.

Kriterierna för att få förlängt tillstånd efter den första tillståndsperioden ska vara tydliga och transparenta. Avsiktsförklaringen gav redan 2019 bolagen en riktning i vad staden ser som viktigt och detta har sedan dess kompletterats med beslut kring flytt av fordon. I och med detta beslut kommer avsiktsförklaringen och flytt av fordon att utgöra grunden för bedömning av bolagens möjlighet att fortsatt kunna verka inom Stockholms stad. Ordningen i staden är av stor vikt. Bolag som inte sköter sig i tillräcklig utsträckning ska inte få fortsatt tillstånd.

Ordningslagen är i grunden inte utformad för att reglera elsparkcyklar, men är det bästa tillgängliga verktyget för att på kort sikt reglera en marknad i stort behov av ett tydligare regelverk. Det är dock ingen långsiktig lösning, eftersom förfarandet försvårar för nya aktörer att komma in på

marknaden. Det finns dock fördelar med att ha färre bolag eftersom användarvänligheten och ordningen i staden kan öka. Vi ser därför en koncessionsupphandling i enlighet med LUK som en framkomlig väg för att med transparenta och tydliga kriterier upphandla tjänsten friflytande enpersonsfordon för ett begränsat antal bolag. Målsättningen är att upphandling ska ske under hösten 2022 med start för kommande avtal 1 januari 2023. Upphandlingen syftar till att en lämplig mängd friflytande enpersonsfordon ryms på stadens gator utifrån ordningen på offentlig plats. Detta innebär att trafikkontoret efter genomförd upphandling vid bedömning av eventuella ytterligare remisser om polistillstånd för att använda offentlig plats för uthyrningsverksamhet av elsparkcyklar troligen kommer att avstyrka dessa.

I väntan på att en upphandling träder i kraft kommer tillstånd att ges i perioder om 6 månader, med undantaget första perioden som påbörjas 2022-02-01 och avslutas 2022-06-30. Detta ger möjlighet att följa upp bolagens agerande i relation till kriterierna. Bedömer kontoret att kriterierna behöver justeras inför nästa tillståndsperiod behövs ett beslut i trafiknämnden. Om kontoret bedömer att antalet friflytande enpersonsfordon bör revideras inför den nya perioden får de återkomma till nämnden. Under senare tid har det även tillkommit cyklar som frilyftande enpersonsfordon. Kontoret bör återkomma till nämnden om de gör bedömningen att tillståndsprocessen för friflytande enpersonsfordon som inte är elsparkcyklar behöver hanteras separat.

För att underlätta framkomligheten i staden ska trafikkontoret möjliggöra organiserad parkering av friflytande enpersonsfordon genom att anlägga 100 uppmålade parkeringsplatser, med en elsparkcykelsymbol. Då ytorna för organiserad parkering av elsparkcyklar idag är begränsade ska kontoret testa att anlägga minst 20 av dessa parkeringsplatser inom 10 meter från korsningar, där det idag inte är tillåtet att parkera. Kontoret ska även möjliggöra fortsatt utplacering av ställ för friflytande enpersonsfordon.

Handlingar i ärendet

Trafikkontorets tjänsteutlåtande från den 24 november 2021.

Kontoret föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- 1 Godkänna att kontoret tillämpar de kriterier som redovisas i kontorets tjänsteutlåtande, som en del i kontorets bedömning av remisser om polistillstånd enligt ordningslagen för ianspråktagande av offentlig plats för

- uthyrning av friflytande enpersonsfordon på offentlig plats.
- 2 Godkänna att kontoret vid upplåtelser av ytor på offentlig plats för utplacering av ett bestämt antal friflytande enpersonsfordon per tillstånd, i syfte att uppnå god framkomlighet och säkerhet för alla trafikantgrupper, begränsar upplåtelseerna till ett maximalt antal fordon om totalt 14 000 st. per tillståndsperiod.
 - 3 Godkänna att kontoret tillstyrker remisser om polistillstånd för att bedriva uthyrning av friflytande enpersonsfordon på offentlig plats, för ett bestämt antal verksamhetsutövare. Antalet utgår ifrån hur många friflytande fordon som staden upplåter ytor för under aktuell tillståndsperiod. Antalet verksamhetsutövare ska dock inte vara färre än tre och inte fler än fem.
 - 4 Omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Daniel Helldén (MP), Ulla Hamilton m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderström (L), Johan Fälldin (C) och Mikael Valier (KD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Rikard Warlenius m.fl. (V) och Jan Valeskog m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att återremittera ärendet
 - 2 Att begränsa upplåtelseerna till ett maximalt antal fordon om 5000-8000 stycken per tillståndsperiod.
 - 3 Att villkoren vid användande av allmän plats ändras, med syftet att efter brukande av elsparkcyklar få samtliga återställda på av staden upprättade platser med cykelställ och att dessa platser är väl fördelade i staden samt att därutöver anföra följande.

Efter tre år har kommunledningen äntligen förstått att Ordningslagen (OL) gäller för att kunna ställa ut elsparkcyklar i Stockholm, det krävs ingen ny lagstiftning för att få ordning och reda på dagens kaos med elsparkcyklar. Däremot är inte syftet med OL att staden väljer ut vilka bolag skall ha rätt att bedriva verksamhet i staden, även om det är polisen som formellt sett är de som beslutar om tillstånden.

Antalet cyklar skall begränsas med maximalt 8000 elsparkcyklar som fördelas enligt i ärendet angivna kriterier. Detta är det antal cyklar som på ett rimligt vis kan inrymmas i Stockholms gatumiljö utan att negativt påverka

tillgängligheten för övriga gång- och cykeltrafikanter. Cyklarna skall fördelas till samtliga bolag som beviljas tillstånd, upp till i beslutet angivet maxantal av tillåtna elsparkcyklar

Verksamheten bör också villkoras med att alla cyklar efter användning återställs på av staden angivna parkeringsplatser, ”hotspots”, väl spridda i staden. Elsparkcyklarna tar förhållandevis liten plats vilket gör att parkeringsrutor med enkla medel lätt kan iordningsställas. Detta är rimligt av många skäl, inte minst mot bakgrund av att cyklarna i genomsnitt endast används 23 minuter av dygnets 24 timmar och därmed alltså mest står oanvända.

Detta skall framgå av villkorsbilagan. Tillstånd enligt OL förutsätter alltså att man medverkar under sådana förutsättningar.

För att uppnå ökad trafiksäkerhet och bättre mobilitet i staden måste 5100 låncyklar under nästa år placeras ut med tillhörande reklamvittriner. Hanteringen av låncyklar från stadens sida har varit ett stort fiasko, både med att föra dialog med VOI som genom överklaganden och av konkurrensskäl gentemot elsparkcyklarna förhindrat dessa under flera år. Men även från stadens sida att genom bygglov ge tillstånd för cirka 300 reklamvittriner vilket utgör finansieringen av låncyklarna.

Kostnaderna för att använda låncyklarna är också mycket mer förmånliga än elsparkcyklarna, cirka 100 kr per halvår, något som ger dessa stora konkurrensmässiga fördelar, förutom att de också är mer trafiksäkra.

Om inte staden tydligt i enlighet med ovan reglerar verksamheten med elsparkcyklar och istället följer kontorets förslag till beslut, då är risken uppenbar att många på marknaden idag verksamma bolag, som inte får tillstånd, olagligen kommer att fortsätta att placera ut cyklar. Även mindre nya bolag som också vill etablera sig på marknaden kommer inte att dra sig för att strunta i beslutade regler. Orsaken till det är förstås att polisen uttryckligen sagt att man inte kommer att ”jaga elsparkcyklar” men även att stadens agerande hittills visat att man öppet tillåtit anarki på området och i tre års tid faktiskt nonchalerat gällande lagstiftning.

Det politiska ansvaret vilar därför tungt på den Blågröna majoriteten för denna ansvarslösa hantering av elsparkcyklarna i Stockholm.

- 3) Peter Wallmark (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Daniel Helldén (MP) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Daniel Helldén (MP) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Daniel Helldén (MP), Ulla Hamilton m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderström (L), Johan Fälldin (C) och Mikael Valier (KD).

Reservation

Vice ordföranden Rikard Warlenius m.fl. (V) och Jan Valeskog m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och sitt förslag.

Peter Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Vid protokollet
Åse Geschwind